

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 49/2023-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Kristínou Mitrovou Polkovu, Na priekope 174/13, Žilina, proti postupu a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 9Sžsk/89/2019 zo 14. septembra 2022 takto

rozhodol:

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) kasačným rozsudkom v správnom súdnom konaní a postupe, ktorý mu predchádzal, s tým, že tento rozsudok bude zrušený a vec bude vrátená Najvyššiemu správneému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) na ďalšie konanie.

II.

2. Na správnu žalobu sťažovateľa krajský súd rozsudkom v máji 2019 zrušil rozhodnutie [REDAKOVANÉ] a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Proti rozsudku krajského súdu podala [REDAKOVANÉ] kasačnú sťažnosť. Najvyšší súd Slovenskej republiky v júli 2020 a máji 2021 kasačné konanie prerušil. V auguste 2021 potom, ako vec sťažovateľa prešla na najvyšší správny súd, bola pridelená do senátu 7S, riadiacou predsedníčkou ktorého bola sudkyňa [REDAKOVANÉ]. Opatrením č. 1 k rozvrhu práce najvyššieho správneho súdu na rok 2021 boli v septembri 2021 do senátu 7S zaradená sudkyňa [REDAKOVANÉ] na miesto druhého člena a sudca [REDAKOVANÉ] na miesto tretieho člena. Následne na to riadiaca predsedníčka [REDAKOVANÉ] určila vo veci sťažovateľa za spravodajcu

sudcu [REDACTED]. V januári a apríli 2022 bolo riadiacou predsedníčkou [REDACTED] rozhodnuté o pokračovaní v prerušenom kasačnom konaní. Opatrením č. 6 k rozvrhu práce najvyššieho správneho súdu na rok 2022 bol v júni 2022 sudca [REDACTED] vymenovaný za predsedu senátu.

3. Dňa 6. septembra 2022 bol na úradnej tabuli najvyššieho správneho súdu zverejnený zoznam verejne vyhlásených rozhodnutí na 14. septembra 2022 senátu 7S v zložení [REDACTED] (predseda), [REDACTED] a [REDACTED] (zastupujúci namiesto sudkyne [REDACTED] pre dovolenku), podľa ktorého malo byť o 11.00 h vyhlásených sedem rozhodnutí vrátane vecí sťažovateľa. Ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom v takomto zložení senátu bol rozsudok krajského súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie.

4. Podľa rozvrhu práce najvyššieho správneho súdu v znení účinnom od začatia jeho činnosti po vyhlásenie ústavnou sťažnosťou namietaného rozsudku (i) súdne oddelenie tvoria riadiaci predseda senátu, ktorý riadi a organizuje jeho činnosť, a tiež ďalší sudcovia vo funkcii predsedu senátu a (ii) sudcu spravodajcu určuje riadiaci predseda senátu.

5. Podľa čl. XV rozvrhu práce najvyššieho správneho súdu (Zastupovanie sudcov) v znení účinnom ku dňu vyhlásenia namietaného rozsudku (i) ak čl. XVII neustanovuje inak, zastupujúcim senátom je senát s najbližším vyšším poradovým číslom (bod 2); senát 7S zastupoval senát 6S, (ii) poradie zastupujúcich sudcov sa riadi poradím uvedeným pri trojčlenných senátoch v rozvrhu práce, pričom zastupovaného člena zastupuje sudca zastupujúceho senátu uvedený v osobitnej časti rozvrhu práce na rovnakom mieste ako zastupovaný sudca (bod 3); druhý člen senátu 6S bol sudca [REDACTED], (iii) tieto pravidlá sa primerane použijú aj v prípade náhlej prekážky vrátane doby čerpania riadnej dovolenky, brániacej senátu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť, vykonávať neodkladné úkony alebo neodkladne rozhodnúť vo veci po kratší čas ako 6 týždňov (bod 8) a (iv) ak dôjde k zastúpeniu sudcu, založí sa do spisu a zberného spisu záznam o dôvodoch a spôsobe určenia zástupcu (bod 9).

III.

6. Sťažovateľ má pochybnosti o nestrannom postupe najvyššieho správneho súdu, ako i o zákonnom zložení senátu, keďže zo spisu nemožno zistiť, prečo bol predsedom senátu sudca [REDACTED], hoci predsedníčkou senátu bola sudkyňa [REDACTED]. Zdôrazňuje, že určenie predsedu senátu má význam pri hlasovaní sudcov. Podľa sťažovateľa nebol dôvod na zmenu člena senátu, keď namiesto sudkyne [REDACTED] rozhodol sudca [REDACTED] keďže plánovaná dovolenka nie je dôvod na zastupovanie a nešlo o neodkladné rozhodnutie, a to osobitne vo veci starej tri roky. Z toho vyvodzuje porušenie práv podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Sťažovateľ poukazuje na to, že senát na 11.00 h nariadil sedem verejných vyhlásení rozhodnutí, čo je nemožné. Sťažovateľ má pochybnosti aj o vyhlásení namietaného rozsudku, keď podľa zápisnice bol vyhlásený o 11.00 h, no zápisnica bola skončená a podpísaná o 14.25 h. Z toho vyvodzuje porušenie práv podľa 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Najvyšší správny súd považuje ústavnú sťažnosť za neopodstatnenú. S poukazom na rozvrh práce a jeho dodatky odôvodnil, prečo sudca [REDACTED] predsedal senátu, a zákonnú zmenu v zložení senátu. K spôsobu vyhlásenia rozhodnutí, ktorý je pre zriedkavú účasť účastníkov bežný, uviedol, že každý účastník vie, že v jeho veci nebude rozhodnutie vyhlásené skôr ako v určený čas.

Pokiaľ sa účastník na termín dostaví, tak rozhodnutie je vyhlásené v jeho prítomnosti. Čas podpisu zápisnice, 14.25 h je len zjavnou chybou v písaní namiesto 11.25 h.

9. Sťažovateľ k vyjadreniu najvyššieho správneho súdu uviedol, že z neho nie je zrejmé, kedy riadiaca predsedníčka [REDAKOVANÉ] určila za sudcu spravodajcu [REDAKOVANÉ], keď ešte v apríli 2022 konala ako predsedníčka senátu. Sťažovateľ trvá na tom, že dôvody zastupovania podľa rozvrhu práce platia len pre neodkladné rozhodnutia, ktorým verejné vyhlásenie rozsudku nie je. V spise, ako aj vo vyjadrení najvyššieho správneho súdu absentuje zmienka o zázname o zastúpení. Podľa sťažovateľa najvyšší správny súd nepreukázal, či a kedy došlo k verejnému vyhláseniu namietaného rozsudku zákonom predpokladaným spôsobom.

IV.

10. Zmena predsedu a člena senátu sa priamo odrazila v namietanom kasačnom rozsudku v neprospech sťažovateľa, a preto je nevyhnutné sa vecne vysporiadať so sťažnostnou námietkou o nezákonnom zložení senátu. Z obsahu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a základných zásad činnosti všeobecných súdov pri zohľadnení účelu a zmyslu zásady uvedenej v § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), podľa ktorej ak súd rozhoduje v senáte, sú zákonnými sudcami všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce, nevyhnutne vyplýva, že vydaním zmien a doplnkov v rozvrhu práce nemožno bez zákonom predpokladaných dôvodov meniť personálne zloženie senátov v už pridelených veciach (IV. ÚS 459/2012).

11. Vo veci sťažovateľa nedošlo k bezdôvodnej zmene predsedu senátu. Po začatí činnosti najvyššieho správneho súdu v septembri 2021 riadiaca predsedníčka [REDAKOVANÉ] v súlade s rozvrhom práce určila za spravodajcu sudcu [REDAKOVANÉ], ktorý sa v júni 2022 stal predsedom senátu popri riadiacej predsedníčke. Podľa § 24b v spojení s § 16 ods. 2 zákona o súdoch má každý predseda senátu právo predsedieť senátu vo veci, ktorá mu bola pridelená ako spravodajcovi. Preto sudcovi [REDAKOVANÉ] od vymenovania za predsedu senátu vzniklo právo predsedieť senátu vo veci sťažovateľa, čo vylučuje porušenie práva sťažovateľa na zákonného sudcu. To, že vec sťažovateľa bola sudcovi [REDAKOVANÉ] ako spravodajcovi pridelená v septembri 2021, nemení nič na tom, že až do mája 2022 bola oprávnená pokračovať rozhodnúť len predsedníčka [REDAKOVANÉ].

12. Nemožno súhlasiť so sťažnostnou námietkou o nelegitímnom dôvode zmeny členky senátu, sudkyne [REDAKOVANÉ]. Podľa § 51 ods. 7 zákona o súdoch pri náhlej prekážke brániacej zákonnému sudcovi rozhodovať vo veci po kratší čas ako šesť týždňov sa vec prideli sudcovi určenému rozvrhom práce na zastupovanie zákonného sudcu, pričom náhlou prekážkou je aj čerpanie dovolenky. Totožne dovolenku ako dôvod zastúpenia upravuje aj rozvrh práce najvyššieho správneho súdu. Sťažovateľ mylne interpretuje čl. XV bod 8 rozvrhu práce, keď tvrdí, že pri dovolenke sa sudca zastupuje len pri neodkladných rozhodnutiach, hoci to gramatickým výkladom možno pripustiť. Tento článok rozvrhu je však len prevzatím § 51 ods. 7 zákona o súdoch, v súlade s ktorým ho treba vykladať a ktorý zastúpenie pre dovolenku určuje aj pre rozhodnutia vo veci. Zákon o súdoch nevyžaduje, aby čerpanie dovolenky bolo neočakávané, ale stanovuje fikciu, že každá dovolenka kratšia ako šesť týždňov sa pre účel zastupovania sudcu považuje za náhlu prekážku. Preto je bez významu tvrdenie sťažovateľa, že nie je zrejmé,

či dovolenka sudkyne [REDAKOVANÉ] bola dlhodobo plánovaná, keď za náhlu prekážku sa považuje každá, hoc aj plánovaná dovolenka. Zastúpenie sudkyne [REDAKOVANÉ] bolo určené pre zákonný dôvod a zastupujúci sudca bol určený podľa pravidiel rozvrhu práce, čo vylučuje porušenie práva sťažovateľa na zákonného sudcu.

13. Nedôvodná je námietka, že namietaný rozsudok mal byť vyhlásený v rovnaký čas ako ďalších šesť rozhodnutí. Ústavný princíp verejného vyhlásenia rozsudku napĺňa § 137 ods. 4 Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého súd rozhodujúci bez pojednávania oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia na úradnej tabuli a internetovej stránke najmenej päť dní pred vyhlásením. Najvyšší správny súd termín verejného vyhlásenia namietaného rozsudku zverejnil v súlade so zákonom. Pre účel rýchlosti a hospodárnosti konaní si najvyšší správny súd môže určovať termíny a poradie procesných úkonov, pričom žiadny právny predpis neprikazuje, že každé verejné vyhlásenie rozhodnutí musí byť určené na iný čas. V súlade so zákonom vyhotovená zápisnica o verejnom vyhlásení namietaného rozsudku preukazuje, že bol vyhlásený 14. septembra 2022 o 11.00 h. Nie je dôvod na záver, že vo veci sťažovateľa by nebol dodržaný zákonný postup verejného vyhlásenia rozsudku. To vylučuje aj porušenie jeho práv na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. O porušení zásady verejného vyhlásenia rozsudku by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by najvyšší správny súd rozsudok vyhlásil tak, že v stanovený a oznámený termín by vec sťažovateľa nevyvolal, a tak by sťažovateľovi alebo akejkolvek tretej osobe, ktorá sa na najvyšší správny súd dostavila na oznámenie o verejnom vyhlásení, znemožnil zúčastniť sa ho.

14. Hoci v zbernom spise najvyššieho správneho súdu absentuje kópia záznamu o zastúpení podľa čl. XV bodu 9 rozvrhu práce, sťažovateľ mal vedomosť o zložení senátu, aj o dôvode zastúpenia sudkyne [REDAKOVANÉ]. Nie každé procesné pochybenie všeobecného súdu je spôsobilé porušiť ústavou a dohovorom garantované práva. Navyše, keď zákon o súdoch neupravuje potrebu vyhotovenia záznamu o zastupovaní a rozvrh práce je len aktom riadenia organizácie práce súdu.

15. Postup najvyššieho správneho súdu v súlade s jeho rozvrhom práce a dodatkami za splnenia zákonných predpokladov odôvodňuje záver, že nedošlo k zásahu do práv sťažovateľa na zákonného sudcu, súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Z ústavnou sťažnosťou namietaného postupu najvyššieho správneho súdu pri určení sudcu spravodajcu, pri personálnom a funkčnom zložení senátu, ktorý rozhodol namietaným rozsudkom, a pri jeho verejnom vyhlásení je zrejmé, že vo veci sťažovateľa rozhodol zákonne obsadený senát v súlade so zákonnými požiadavkami verejného vyhlásenia rozsudku. Preto nebolo ústavnej sťažnosti vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2023

Robert Šorl
predseda senátu